

Jaarverslag 2023

‘Iedereen heeft het recht om te weten
waar hij of zij vandaan komt’

Inhoudsopgave

Voorwoord / Inleiding

1	Collecties	7
1.1	<u>Crowdsourcing</u>	10
1.2	<u>Digitaliseringsprojecten</u>	11
1.2.1	<u>Zoeksysteem en aanmeldmodule NRO</u>	11
1.2.2	<u>Collectiebeheer 2.0</u>	12
1.2.3	<u>PiCo: de nieuwe standaard voor historische persoonsgegevens</u>	13
1.2.4	<u>Technische vernieuwing WieWasWie</u>	14
2	Genealogisch knooppunt	15
2.1	<u>WieWasWie</u>	15
2.1.1	<u>Toevoegingen</u>	16
2.1.2	<u>Nieuwe deelnemers</u>	16
2.1.3	<u>Gebruik</u>	17
2.1.4	<u>Algemene trends</u>	17
2.1.5	<u>Herkomst gebruikers</u>	17
2.2	<u>Nationaal Register van Overledenen</u>	18
2.3	<u>Vrienden</u>	19
3	Kennis	20
3.1	<u>DNA</u>	20
3.2	<u>Heraldiek</u>	20
3.3	<u>Internationaal</u>	22
4	Dienstverlening	23
4.1	<u>Aanvragen persoonskaarten/-lijsten</u>	24
4.2	<u>Studiezaal</u>	25
4.3	<u>Erfgenamenonderzoek</u>	26
4.4	<u>Matching</u>	26

Inhoudsopgave

5.	Publieksbereik	28
5.1	<u>Media</u>	28
5.2	<u>Website</u>	28
5.3	<u>Sociale Media</u>	30
5.4	<u>Gen.</u>	30
5.4.1	<u>In de winkel</u>	30
5.4.2	<u>Eiland</u>	31
5.4.3	<u>Journalistieker</u>	31
5.5	<u>Evenementen</u>	33
6.	Organisatie	36
6.1	<u>HR</u>	36
6.2	<u>IT</u>	38
6.3	<u>Huisvesting</u>	39
6.4	<u>Raad van Toezicht</u>	39
7.	Financiën	42
8.	Risico's en onzekerheden	43
8.1	<u>Aandachtspunten 2022</u>	43
8.2	<u>Resultaat 2023</u>	43
8.3	<u>Speerpunten 2024</u>	44
8.3.1	<u>Organisatie</u>	44
8.3.2	<u>Projectmatig werken</u>	45
8.3.3	<u>Autorisaties en mandaten</u>	45
8.3.4	<u>Verzuim</u>	46
8.3.5	<u>Huisvesting</u>	46

Inleiding

Het jaarverslag 2023 heeft een andere opbouw dan vorige jaren.

De indeling volgt de opdracht zoals die is vastgelegd in de subsidiebeschikking en de kwalificatie dienst van algemeen economisch belang (DAEB).

Het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis is de autoriteit op het gebied van historische persoonsgegevens en het nationale knooppunt van de genealogische infrastructuur. Deze rol vullen wij in vanuit het perspectief van de eindgebruiker; de particuliere onderzoeker, de zakelijke klant en – steeds vaker – erfgoedinstellingen of de wetenschappelijke wereld.

Collecties

We beginnen bij de basis, de CBG-collecties. Digitalisering en *crowdsourcing* zijn hierin belangrijke thema's. Veel aandacht ging uit naar de voorbereidingen op de overstap naar een nieuw collectiebeheersysteem. De lancering van het Indisch Oud-Paspoortarchief was een van de hoogtepunten van het afgelopen jaar. Twee andere collecties, de Duitse geboorteakten en de heraldische collectie Muschart, werden geïndexeerd en zullen in 2024 online komen.

Genealogisch knooppunt

Vervolgens komt de invulling van onze opdracht als nationaal genealogisch knooppunt aan de orde. In de digitale wereld bestaat de invulling daarvan uit het platform WieWasWie en het Nationaal Register Overledenen (NRO). In de analoge wereld staat bij het vervullen van onze opdracht ons netwerk centraal. Dit netwerk bestaat uit genealogische verenigingen, instellingen op het gebied van erfgoed en wetenschap waarmee het CBG samenwerkt, en niet te vergeten de Vrienden van het CBG.

Dienstverlening

Het derde hoofdstuk is gewijd aan dienstverlening, zowel gesubsidieerde als niet gesubsidieerde. Denk hierbij aan het verstrekken van uittreksels van persoonskaarten en persoonslijsten, matching, erfgenamenonderzoek en de dienstverlening op maat door ons serviceteam.

Inleiding

Publieksbereik

Het vierde thema is kennis en publieksbereik, met kanalen als events, lezingen en workshops, ons tijdschrift voor familiegeschiedenis *Gen.*, onze website en de (sociale) media. Medewerkers van het CBG deelden afgelopen jaar weer hun expertise en ervaring door op vele momenten lezingen en workshops te geven. Een positieve ontwikkeling in 2023 was dat door intern kennis te delen steeds meer collega's naar buiten gingen met inhoudelijke lezingen. De veelgevraagde basisworkshop Familiegeschiedenis werd toegespitst op verschillende doelgroepen. Voor het eerst werden ook de workshops 'Hoe schrijf ik mijn familiegeschiedenis?' en 'Ontwerp je eigen familiewapen' (voor kinderen) aangeboden.

Organisatie

Tenslotte wordt verslag gedaan van de CBG-organisatie zelf. Er is in 2023 met enorme inzet en betrokkenheid gewerkt aan een resultaat om trots op te zijn. Als werkgever weten wij dat de mensen die het werk doen het fundament vormen onder alles wat wij doen. Het bieden van een omgeving waar professionals met energie en plezier werken is niet minder dan een basisvereiste.

Financiën

Financieel gezien was 2023 een goed jaar. Het verdienvermogen nam toe, met name dankzij de dienstverlening voor toegang tot het NRO (het verstrekken van uittreksels persoonskaarten en persoonslijsten) en erfgenamenonderzoek. Ook de lagere IT-kosten droegen bij aan het positieve resultaat. Tenslotte kwam er met betrekking tot de huisvestingslasten meer duidelijkheid waardoor er een realistisch meerjarenbeeld kon worden opgesteld.

Conclusies

Bij het opstellen van de begroting voor 2023 namen wij ons voor om een plan te maken voor de gedachte achter 1-CBG en te starten met de uitvoering daarvan.

Inleiding

We wilden onze openbare bronnen met behulp van een integrale zoekfunctie beter ontsluiten en meer scherpte aanbrengen in het collectiebeheer.

De brede ambitie van 1-CBG werd uitgewerkt in vier concrete, behapbare projecten:

- zoekstelsel en aanmeldmodule NRO,
- collectiebeheer 2.0,
- PiCo (de nieuwe standaard voor historische persoonsgegevens) en
- technische vernieuwing WieWasWie.

Moesten wij begin van het jaar nog schrijven dat verbetering van de dienstverlening dringend noodzakelijk was, aan het eind van het jaar konden wij melden dat de doorlooptijd voor de NRO-dienstverlening is teruggedrongen tot gemiddeld twee werkdagen. Het aantal aanvragen nam gedurende het jaar toe, in totaal werden er 12.777 uittreksels verstrekt.

Vermeldenswaardig is dat het hele team van *Den Haag Werkt* (het werk- en ontwikkelbedrijf van de gemeente Den Haag voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt) het ingrijpende automatiseringsproces van de NRO-dienstverlening heeft meegemaakt en een geheel nieuwe werkwijze hanteert. Zonder hun feedback, focus op kwaliteit en oog voor detail hadden we dit resultaat niet bereikt.

Het jaar 2023 stond in het teken van focus, afmaken waar we aan begonnen zijn, en dat stevig verankeren voor de toekomst. Dat is gelukt! Het CBG schrijft zwarte cijfers over de gehele breedte, ambitieuze digitaliseringsopgaven zijn vertaald in hanteerbare projecten, de dienstverlening is op orde en er kwam duidelijkheid over de huisvestingslasten.

Inleiding

Op het personele vlak constateren wij dat het voornemen om minder structurele formatie in zetten moet worden heroverwogen. We bereiden ons vanaf het tweede kwartaal 2024 voor op een mogelijk groeiscenario. Dit zonder nieuwe taken op ons te nemen, maar puur vanwege het toenemende beroep op het huidige pakket aan dienstverlening. De financiële uitdagingen waar het CBG zich recent nog zorgen over moest maken, vereisen weloverwogen en stevig onderbouwde keuzes. Door het verdienvermogen over een langere periode goed te analyseren kunnen we die maken. Binnen de financiële kaders van de begroting 2024 zijn de eerste voorzichtige stappen reeds gezet door het versterken van Team Service en het verhogen van de capaciteit bij Team Onderzoek door middel van interne opleiding en training.

Vooruitblik

Dit jaarverslag wordt opgesteld terwijl er volop rondetafelgesprekken in het kader van het nieuwe meerjarenbeleidsplan worden gevoerd. Het zijn inspirerende gesprekken die eraan bijdragen dat het CBG bruist van de energie. En ondertussen gaat het dagelijkse werk door; we beantwoorden talloze mailtjes met vragen, doen erfgenamenonderzoek, structureren data en geven workshops en lezingen. Er worden vindplaatsen geregistreerd en bidprentjes gescand, collecties geïndexeerd en nieuwsbrieven verstuurd. Ons tijdschrift *Gen.* wordt sinds afgelopen jaar ook in 18 winkels verkocht en er wordt zorgvuldig geadministreerd. Er gebeurt teveel om op te noemen, maar in essentie komt het allemaal hierop neer: ervoor zorgen dat historische persoonsgegevens duurzaam en toegankelijk digitaal worden ontsloten, en door een zo breed mogelijk publiek kunnen worden ingezet ten behoeve van verwantschapsonderzoek. Omdat iedereen het recht heeft om te weten waar hij of zij vandaan komt.

Hélène Oppatja

Directeur-bestuurder

Collecties

1. Collecties

De voorbereidingen voor het project Collectiebeheer 2.0 stonden het hele jaar centraal. Dit wordt nader toegelicht onder 'Digitaliseringsprojecten'. Naast beheren hielden wij ons bezig met digitaliseren, indexeren en ontsluiten. Onze *in house* vrijwilligers en de inzet van *crowdsourcing* zijn hierbij niet weg te denken. Ook namen wij het initiatief om betekenisvolle documenten terug te geven aan de rechtmatige eigenaar. Hoewel er geen sprake was van actieve acquisitie hebben we in 2023 toch een aantal genealogische collecties aanvaard.

Er werden verschillende rondleidingen verzorgd, onder andere voor de Indische Genealogische Vereniging IGV, FamilySearch, jonge historici, archiefassistenten en studenten aan de Volksuniversiteit. In maart ontvingen wij archiefassistenten van het BHIC uit Den Bosch voor hun jaarlijkse excursie.

In 2023 zijn notulen en besluiten van Curaçaose Joodse gemeenten Mikvé Israël en Neve Shalom formeel overgedragen aan de Mongui Maduro bibliotheek op Curaçao. Hiermee komen deze stukken, afkomstig uit de genealogische collectie Joshua Mozes Levy Maduro' [inv.nrs. 164-169], weer op hun rechtmatige plaats terecht. Het CBG houdt beschikking over digitale afgeleiden van deze collectie voor de dienstverlening.

Collecties

Ontvangst door Monqui Maduro Library

Op 15 augustus hield het CBG een pop-up tentoonstelling in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag, waarin we de paspoortaanvragen uit het Indisch Oud-Paspoortarchief lieten zien die vanaf dat moment openbaar waren. De tentoonstelling vond op dezelfde dag plaats als de herdenking van de slachtoffers van de Japanse bezetting in voormalig Nederlands-Indië. Bezoekers van de tentoonstelling kregen de voorkant van de paspoortkaart te zien. De achterkant van de kaart kan door invulling van een formulier via een beveiligde verbinding aan de verwanten worden toegezonden, mits de betrokkene is overleden. De tentoonstelling leidde tot een groot aantal paspoortaanvragen uit het Indisch Oud-Paspoortarchief.

Collecties

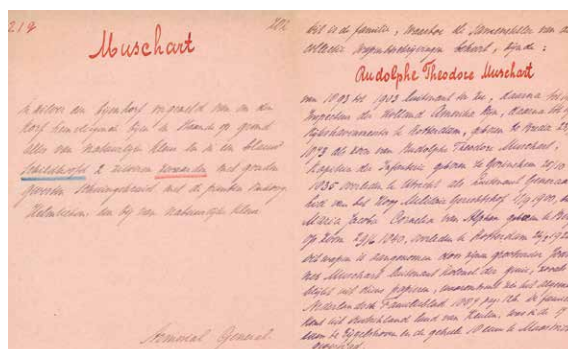
Media aandacht voor het Indisch Oud-Paspoortarchief

Onder de titel *Geboren in Duitsland* begon de *crowdsourcing* van de collectie Duitse geboorteakten. Dit zijn aktes van kinderen die in de periode 1900-1945 in Duitsland zijn geboren met minimaal één ouder met de Nederlandse nationaliteit. Van al deze geboorteaktes zijn na de oorlog kopieën gemaakt die bij het CBG worden bewaard. In een razend tempo zijn in enkele weken tijd 27.000 akten ontsloten. Deze set wordt in de eerste helft van 2024 gepubliceerd.

Collecties

Campagnebeeld 'Geboren in Duitsland: Moeder Margaretha met pasgeboren kind, Steinhöring 1941 part. Coll. Schuling

Voorbeeld van een kaartje uit de collectie Muschart

In november 2023 is op cbgfamiliewapens.nl de deelcollectie Muschart ontsloten. 110.000 systeemkaartjes met wapenbeschrijvingen zijn - mede door *crowdsourcing* door Het Volk - doorzoekbaar op familienaam en trefwoord.

De vrijwillige inzet van de *The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints* (Mormonen) voor het digitaliseren van de bidprentjes is verdubbeld. Hier zijn nu vier vrijwilligers uit de VS mee bezig. Ieder van hen scant dagelijks honderden bidprentjes. In het eerste kwartaal van 2024 testen we samen met deze organisatie het automatisch indexeren van de belangrijkste gegevens op de bidprentjes.

1.1 Crowdsourcing

In 2023 zijn met behulp van crowdsourcingsplatform *Het Volk* twee CBG-collecties voorzien van metadata, waardoor ze kunnen worden doorzocht op naam. Het betreft de heraldische wapenbeschrijvingen van Muschart en de Duitse geboorteakten van personen uit de periode 1900-1945 met minstens één Nederlandse ouder. Aan het einde van het jaar kwam het verzoek van het Stadsarchief Rotterdam om onze offerte uit 2022 te updaten vanwege toevoeging van een extra collectie, zodat ze daarmee subsidie kunnen aanvragen voor het ontsluiten van de passagierslijsten van de Rotterdamse Lloyd.

Collecties

1.2 Digitaliseringsprojecten

1.2.1 Project 1: Zoeksysteem en aanmeldmodule NRO

De aanmeldmodule van het NRO vertoonde in de testfase enkele technische *hick ups* die voor vertraging van de lancering zorgden. Veel tijd is ook gaan zitten in het doen van aanpassingen in het initiële ontwerp om de module tot een positieve ervaring te maken voor zowel de medewerkers als de gebruikers. De technische koppeling met ons financiële systeem Afas leek een grotere uitdaging dan vooraf beloofd was door de leverancier. Na de technische oplevering heeft het team dat met de nieuwe werkwijze te maken krijgt de aangepaste NRO-module uitvoerig getest. Ze werken inmiddels met plezier met de nieuwe werkwijze.

De nieuwe aanmeldmodule is in december stilletjes in gebruik genomen. Het oude aanvraagformulier blijft nog in gebruik voor klanten die de overstap ingewikkeld vinden, of problemen ervaren met bijvoorbeeld online betalingen. Dat betreft een steeds kleinere groep, de meeste klanten zijn soepel overgegaan naar het nieuwe systeem.

The image shows a screenshot of a web application for the NRO (Nationaal Register van Overledenen). At the top, the CBG logo and 'Centrum voor familiegeschiedenis' are visible. Below this is a header 'UITTREKSELS Nationaal Register van Overledenen (NRO)'. A paragraph explains that the NRO consists of two parts: personal cards for Dutch citizens who died between 1939-1994, and digital records for those who died from 1994 to the present. The main section is titled 'Persoonlijke gegevens' and asks the user to fill in details for the person they want to request a record for. It includes fields for 'Overledene 1 (van 1)' with a 'Verwijderen' button, 'Familiennaam *', 'Voornamen', 'Geboortedatum', 'Geboorteplaats', 'Overlijdensdatum', 'Overlijdensplaats', and 'Familiennaam huwelijks- of geregistreerd partner'. At the bottom, there are two buttons: 'Nog een uittreksel aanvragen' and 'Aanvraag afronden'.

Het nieuwe NRO-aanvraagformulier

Collecties

1.2.2 Project 2: Collectiebeheer 2.0

Bij collecties is er voor het eerst in het CBG-bestaan gewerkt aan een integraal collectieoverzicht, met uniforme titels en beschrijvingsvelden. Deze wordt klaargemaakt voor migratie naar het nieuwe collectiebeheersysteem. Daarnaast is er hard gewerkt aan de inrichting van de persoonsvermeldingen in onze catalogus, ook die zijn klaargezet voor migratie. Daarbij hebben we meteen ons nieuwe datamodel kunnen toepassen waarmee we historische personen (PiCo) kunnen reconstrueren. Ook de bibliotheekcatalogus en de Verzamelingen staan met een strakke inrichting klaar voor migratie.

Het eerste kwartaal van 2023 stond in het teken van het opstellen van een uitgebreid programma van eisen en wensen (PvE), dat de leidraad vormde voor een selectietraject van een toekomstbestendig collectiebeheersysteem (CBS). Diverse leveranciers werden uitgenodigd om op basis van dit PvE een offerte uit te brengen. Een beoordelingscommissie kwam op basis van een prijs/kwaliteit afweging unaniem tot de conclusie dat programma Atlantis van leverancier DEVENTit het best tegemoet kwam aan de gestelde eisen en wensen. Na de zomervakantie is de implementatie van dit nieuwe beheersysteem gestart met het beoogde doel in de loop van 2024 in gebruik te worden genomen.

In voorbereiding op de migratie van de data naar de nieuwe omgeving zijn we aan de slag gegaan met het opschonen en structureren van bestaande data.

Dit leidt zichtbaar tot een hogere datakwaliteit en een betere structurering van onze collecties. In voorbereiding op de overgang naar het nieuwe collectiebeheersysteem zijn koppelingen gemaakt tussen de archiefblokken en inventaris- of plaatsingslijsten, en wat betreft vindplaatsregistratie hebben we inmiddels grote stappen gezet door alle plekken in het depot van een combinatie depotnummer/stelling/kast/planknummer te voorzien. De scans van door het CBG gedigitaliseerd materiaal waren bij de start van dit project

Collecties

van wisselende kwaliteit. Bovendien stonden ze op heel veel verschillende plaatsen opgeslagen. De in 2022 vastgestelde principes voor formats, locatiekeuze en duurzame opslag vormden de uitgangspunten voor de in 2023 uitgevoerde en afgeronde activiteit: het centraliseren en uniformeren van al het gedigitaliseerde materiaal (scans). Er moet nog een slag worden gemaakt om door externen overgedragen *digital born* materiaal in de collectie op te nemen.

1.2.3 Project 3: PiCo; de nieuwe standaard voor historische persoonsgegevens

De ontwikkelingen rond PiCo voltrekken zich vooral op de achtergrond, in stilte. We hebben de standaard voor historische persoonsgegevens doorgevoerd in ons eigen databeheer. Ook andere instellingen zijn daar nu mee bezig. Het reconstrueren van personen op basis van die vermeldingen is een volgende belangrijke stap. Daarvoor worden technische en beleidsmatige voorbereidingen getroffen. We werken hierbij samen met Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE). Deze stappen zijn van groot belang voor de vernieuwing van ons platform WieWasWie (geplande oplevering 2025).

Er is een beheergroep met externen ingericht voor de kwaliteitsbewaking van het model en er wordt samen met de IISG gewerkt aan een wetenschappelijke publicatie.

Genealogisch knooppunt

2. Genealogisch knooppunt

In vergelijking met andere landen is de situatie van het CBG uniek; de overheid heeft het CBG aangewezen als dienst van algemeen economisch belang en de opdracht gegeven om voor het onderzoek naar familiegeschiedenis één nationaal knooppunt in te richten. Binnen de landelijke infrastructuur zijn het platform WieWasWie en het Nationaal Register Overledenen (NRO) cruciaal. Het inrichten, beheren en doorontwikkelen hiervan is mogelijk dankzij financiële ondersteuning van de Rijksoverheid. Ook de Vrienden van het CBG leveren een belangrijke bijdrage.

2.1 WieWasWie

Vanaf eind 2023 wordt door middel van een dashboard het gebruik van WieWasWie gemonitord met gebruikmaking van de meest actuele software [Google Analytics 4]. Oplevering van een overkoepelend dashboard voor WieWasWie en individuele dashboards voor elke deelnemer wordt in het eerste kwartaal van 2024 verwacht.

Genealogisch knooppunt

2.1.1 Toevoegingen

De volgende collecties zijn in 2023 aan WieWasWie toegevoegd:

AlleFriezen – Bevolkingsregister van de gemeenten Barradeel, Franekeradeel, Sneek, Wijmbritseradeel, Wonseradeel: 780.000 persoonsvermeldingen.

West-Brabants Archief – Bevolkingsregister van diverse gemeenten uit het eigen werkgebied: 238.000 persoonsvermeldingen.

Regionaal Archief Rivierenland - DTB Dopen, Trouwen en Begraven van het gehele werkgebied (nieuwe collectie): 217.000 persoonsvermeldingen.

Brabants Historisch Informatie Centrum – BS Geboorte van diverse ontbrekende jaargangen buiten het eigen werkgebied, waaronder 's-Hertogenbosch: 172.000 persoonsvermeldingen.

CBG-collecties – Indisch Oud-Paspoortarchief (nieuwe collectie): 141.000 persoonsvermeldingen.

2.1.2 Nieuwe deelnemers

In 2023 heeft WieWasWie vijf nieuwe deelnemers kunnen verwelkomen: gemeentearchief Alphen aan den Rijn, gemeentearchief Zaanstad, regionaal Archief Rivierenland, regionaal Archief Zutphen en Waterlands Archief.

Genealogisch knooppunt

2.1.3 Gebruik

Het aantal gebruikers groeide in het verslagjaar op alle fronten.

Aantal gebruikers: 769.387 [+5,7%]

Aantal sessies: 3.430.148 [+14,6%]

Aantal opgevraagde akten: 65.563.344 [+4,6%]

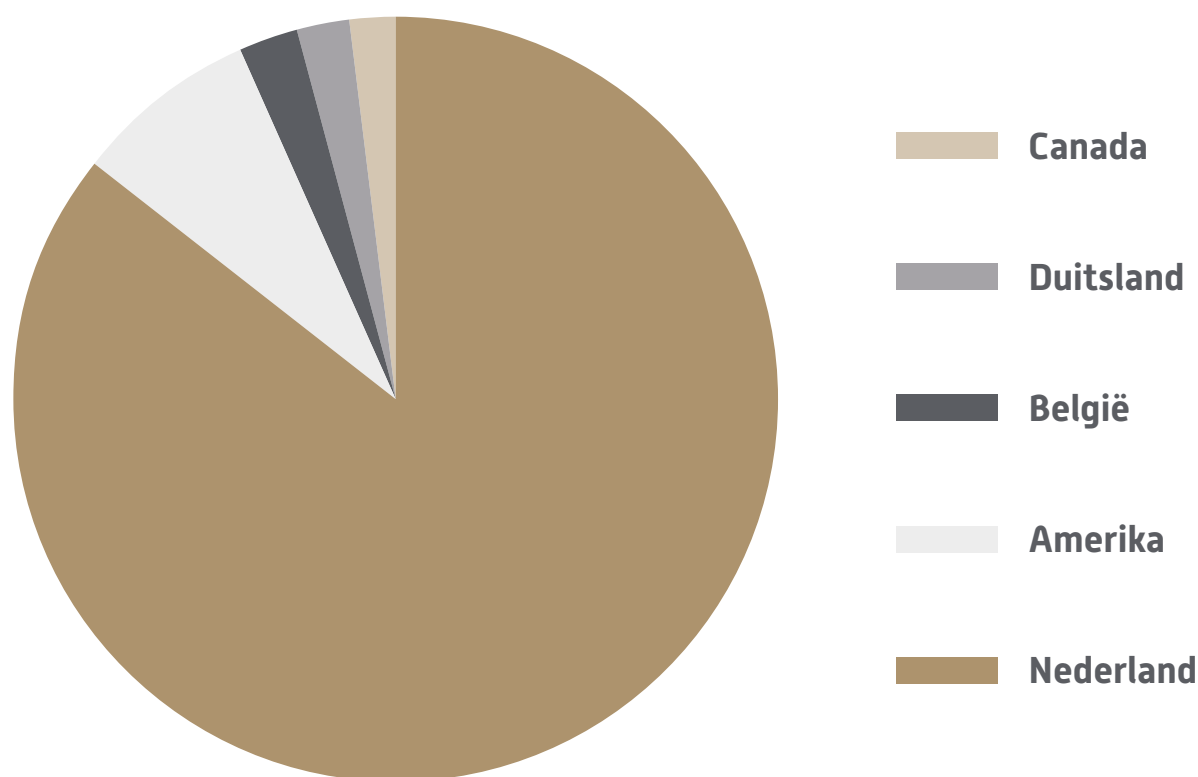
2.1.4 Algemene trends

In het eerste kwartaal wordt WieWasWie bovengemiddeld goed bezocht [gemiddeld 80.000 gebruikers per maand], vanaf mei tot augustus is er een duidelijk afname zichtbaar met een dieptepunt eind juni/begin juli. In de maanden september en oktober weten de gebruikers WieWasWie zeer goed te vinden, dit hangt hoogstwaarschijnlijk samen met de lancering van het Indisch Oud-Paspoortarchief.

2.1.5 Herkomst gebruikers

Het overgrote deel van de gebruikers van WieWasWie komt uit Nederland [72,5%], daarnaast kwam het grootste percentage van de gebruikers uit de Angelsaksische wereld: Amerika, Engeland, Australië en Canada, maar sinds dit jaar weten de Duitse en Belgische gebruikers ons beter te vinden.

Genealogisch knooppunt

Figuur 3 Herkomst gebruikers WieWasWie

2.2 Nationaal Register van Overledenen

Het Nationaal Register van Overledenen (NRO) bestaat uit persoonskaarten en persoonslijsten van mensen die zijn overleden in de periode vanaf 1939 tot heden. Wij beheren het NRO namens het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Onze dienstverlening van het verstrekken van uittreksels uit het NRO staat vastgelegd in de Wet BRP. Daarnaast zetten wij het NRO in om op grote schaal datasets van derden te matchen op overlijden. Hiermee geven wij uitvoering aan een nieuwe opdracht vanuit Algemene Zaken binnen het programma Mens Centraal. We doen dat voor diverse partijen, zowel in de vorm van bulkmatchings (datasets spiegelen met het NRO) als één-op-één bevestigingen via een apicall bij nabestaandendes van grotendeels commerciële partijen. Deze dienst is in 2023 niet actief uitgebreid, door het wegvallen van de accountmanager matching.

Genealogisch knooppunt

2.3 Vrienden

Voor de Vrienden van het CBG stond iedere week de deur open voor de VriendenVrijdag. De doelstelling dat verenigingen zelf programmeren krijgt steeds meer invulling. Zo verzorgde de Stichting Surinaamse Genealogie lezingen onder de titel 'Hoe begin je met Surinaams stamboomonderzoek?' en 'Wat zijn de belangrijkste bronnen voor Surinaams stamboom- en familieonderzoek en waar vind je die?'. De Indische Genealogische Vereniging gaf de presentaties 'Graven in Indonesië als onmisbare bron voor Indisch voorouderonderzoek' en 'Chinees-Indische voorouders'.

De jaardoelstelling was een groei naar 14.934 Vrienden en is uitgekomen op 13.885. Dat is enigszins teleurstellend, maar niet per se verrassend omdat het project Vrienden pas in 2024 tot uitvoering komt. De daling die we het hele jaar 2022 en de eerste twee kwartalen van 2023 hebben gezien is sinds september omgebogen in een voorzichtige groei met als hoogste stijger de maand december (+2,3%).

Kennis

3. Kennis

Als autoriteit op het gebied van historische persoonsgegevens adviseren CBG'ers ook op diverse terreinen. Denk bijvoorbeeld aan het onderzoek voor diverse media waarvan *Verborgen Verleden* de meest bekende is. We dachten in 2023 ook mee met het Huygens Instituut en het IISG, het programma 'na de komma' van OCW en de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG).

Dergelijke projecten benadrukken de unieke positie van het CBG. Onze onderzoekers hebben in Nederland de meeste kennis over genealogische bronnen en historische persoonsgegevens.

3.1 DNA

DNA is een populair onderwerp. Hier zijn veel aanvragen voor lezingen over geweest. Een onderzoeker heeft bij de Universiteit Antwerpen een opleiding "genealogie en genetica" gevolgd. Het CBG legde contacten met diverse partijen die zich in Nederland bezighouden met genealogie en het gebruik van DNA als bron hierbij. Dit betreft de Stichting Edmond Delhougne, de Indische en Surinaamse verenigingen voor genealogie en Arwin Ralf, van het project *Ontrafel de verloren Afrikaanse roots*.

3.2 Heraldiek

De conservator familiewapens heeft circa 250 vragen behandeld. Daarnaast deed het CBG op 7 oktober mee aan de Museumnacht. Binnen 4 uur beschilderden meer dan 200 bezoekers een katoenen *totebag* met een ter plekke bedacht of bestaand familiewapen.

Ook werd het traject voor de familiegeschiedenis-app afgerond. De lancering was tijdens Museumnacht Kids 2024 op 16 maart. Deze digibord-app die kinderen hun identiteit en sociale omgeving laat onderzoeken, wordt in Nederland en België gedistribueerd op honderden scholen en zal extra dataverkeer genereren naar cbgfamiliewapens.nl

Kennis

Er zijn gesprekken gevoerd met leden van verenigingen op het terrein van heraldiek, patriciaat en adel. De rode draad hierbij is dat men in deze kringen een door de overheid erkende wapenregistratie ambieert. Of CBG hierin een actieve rol heeft, zal worden uitgewerkt in het kader van het meerjarenbeleidsplan 2025-2028.

Ook is er een groot bestand algemeen heraldisch materiaal van 36 dozen teruggebracht tot 13 dozen en voorzien van een inventaris. Het gescande beeldmateriaal zal in de loop van 2024 zijn weg vinden naar de website. Daarnaast zijn op de website 46 (veelal nieuw) ontworpen wapens toegevoegd. Tot slot is in de aanloop naar de datamigratie naar een nieuw collectiebeheersysteem een aantal collectie technische besluiten genomen waar de gebruiker mee gebaat zal zijn.

Een totebag beschilderen met een zelfontworpen familiewapen door publiek tijdens de Haagse Museumnacht 2023

3.3 Internationaal

Een CBG-delegatie was uitgenodigd voor een *keynote* lezing over genealogisch onderzoek in Nederland op de Central European Genealogical Conference op 27 mei in Warschau [Polen]. Daar zijn contacten gelegd met diverse Poolse en Duitse mede-genealogen. Ook zijn er contacten geweest met the *Warsaw Genealogical Society*, *the National Digital Archives of Poland*, de (Oost-)Duitse overkoepelende organisatie voor genealogische verenigingen AGOFF en diverse (erfgenamen)onderzoekers.

Dienstverlening

4. Dienstverlening

Team Service is het eerste aanspreekpunt voor alle soorten vragen. Mensen willen graag snel een antwoord waarmee ze verder kunnen, met name bij familiekwesties en telefonische vragen. Gemiddeld worden dagelijks 22 e-mails en 8 telefoontjes beantwoord. Soms gaat het om historisch onderzoek, regelmatig komen verzoeken binnen om recente gegevens van onbekende familieleden. Daarnaast zijn er de vragen om ondersteuning bij het inloggen en bij het navigeren op de website.

De piek in het voorjaar over het NRO hangt samen met de (lange) doorlooptijd bij het verstrekken van uittreksels van persoonskaarten en persoonslijsten (PK/PL). Na de zomer liep het aantal vragen hierover snel terug als gevolg van de verbeterde dienstverlening. De uitschieter in augustus is een rechtstreeks gevolg van de lancering van het Indisch Oud-Paspoortarchief. Duidelijk zichtbaar is dat vragen over dienstverlening, onderzoek en verzamelingen (CBG bronnen) het meest terugkomen. Vooral voor onderwerpen als de toegankelijkheid van de collectie en het raadplegen via een betaalde dagtoegang (inclusief vragen over inlogproblemen) werd Team Service benaderd.

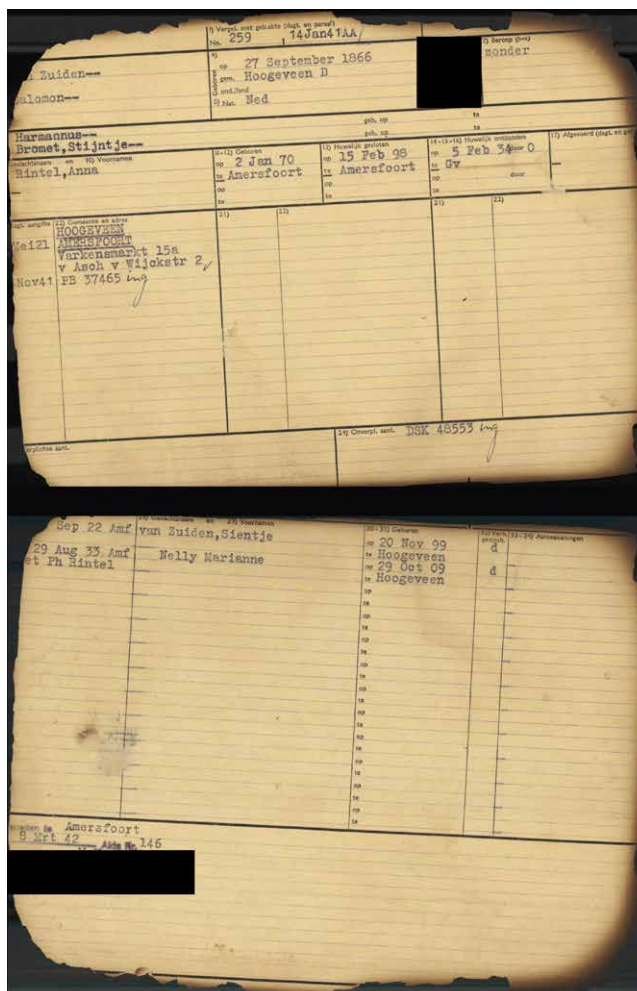
Dienstverlening

4.1 Aanvragen persoonskaarten-/lijsten

Dankzij het project 'Van karton naar data' dat eind 2022 werd afgerond, werden bijna 6 miljoen scans van persoonskaarten van metadata voorzien. Het indexeren van deze metadata maakte de ontwikkeling van een zoekmodule mogelijk en dat kwam de efficiency van de dienstverlening ten goede. Per 1 april 2023 werd het digitaliseringsproject formeel afgerond. Projectsucces bleek uit het feit dat in de eerste drie weken van april de doorlooptijd van aanvragen voor een PK/PL-uitreksel van 5 weken naar 4 dagen werd teruggebracht.

In de loop van 2023 zijn nog diverse verbeteringen doorgevoerd met als gevolg dat de afhandeltijd per aanvraag afnam van 30 minuten naar 2 tot 4 minuten. Daarmee is een solide basis gelegd voor de dienstverlening in 2024: nieuwe aanvragen voor PK-/PL-uittreksels binnen enkele dagen afhandelen zal gemeengoed worden.

Vanaf najaar 2023 worden in overleg met het ministerie BZK, nieuwe innovatieve mogelijkheden van het digitale Persoonskaarten- en Persoonslijstenarchief nader onderzocht. In 2024 wordt duidelijk of het digitaliseringsproject een vervolg krijgt.

Figuur 2 Voorbeeld van een persoonskaart

Dienstverlening

4.2 Studiezaal

In het reserveringssysteem SuperSaas van het CBG kunnen bezoekers een reservering doen voor inzage van de fysieke collecties (verzamelingen en bibliotheek), die daarna in de studiezaal van het Nationaal Archief kunnen worden geraadpleegd. (Deels) vertrouwelijke archieven/collecties zijn alleen na aanvraag van een ontheffing in te zien, vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en/of vanwege de soms slechte materiële staat van de stukken.

In het jaar 2023 werden in de wintermaanden als vanouds de meeste reserveringen geboekt. Tijdens de lentemaanden werd SuperSaas het drukst bezocht. In de zomermaanden waren er, vergeleken met het vorig jaar, minder bezoekers. De meeste reserveringen werden gedaan door mannen (m/v verhouding 120/30). De aanvragers waren vooral geïnteresseerd in familiedossiers, familiedrukwerk, boeken en tijdschriften uit de bibliotheek, en familiearchieven.

Dienstverlening

4.3 Erfgenamenonderzoek

Veel opdrachten voor erfgenamenonderzoek komen binnen via het Rijksvastgoedbedrijf, ook het notariaat is een belangrijke opdrachtgever. Erfgenamenonderzoek levert een substantiële bijdrage aan het verdienvermogen.

De cijfers laten een gestage groei zien. Aanvankelijk was de gedachte dat die te danken is aan intensivering van de samenwerking tussen het RijksVastgoedbedrijf en banken. Dit blijkt echter niet het geval te zijn, het convenant dat dit moet regelen is nog niet in werking getreden en het gaat hier om autonome groei. We kunnen het werk goed aan en extra inzet lijkt momenteel niet nodig.

4.4 Matching

Ook het matchen van datasets op het NRO om een overlijden te verifiëren is een volwassen product geworden. Vooral de erfgoedsector weet ons goed te vinden. In 2023 voerden we ondermeer matchings uit voor het Nationaal Archief en het Stadsarchief Amsterdam. Ook zijn we na een lang voorbereidingstraject gestart met de dienstverlening voor de nabestaandendesk van ABN AMRO. Daarnaast voerden we zoals elk jaar matchings uit voor onder meer medisch wetenschappelijke partijen.

Dienstverlening

In 2023 zijn de tarieven voor datamatching voor de erfgoedsector aangepast. Het CBG wil op die manier bijdragen aan het zoveel mogelijk openbaar maken van bronnen. Immers, als alle personen die in de betreffende databestanden voorkomen zijn overleden is er geen reden meer om archieven beperkt openbaar of zelfs gesloten te houden.

Voor het Nationaal Archief zijn meerdere belangrijke collecties gematcht:

Het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging
[385.719 persoonsvermeldingen]

Engelandvaarders
[2.961 persoonsvermeldingen]

Westerbork
[472 persoonsvermeldingen]

Arbeitseinsatz
[944.615 persoonsvermeldingen].

Op de drempel naar december vond de online publicatie plaats van de NA Collectie Arbeidsinzet van mensen die in Duitsland tewerkgesteld waren.

De collectie Arbeidsinzet bevat informatie over honderdduizenden Nederlanders die tijdens de Tweede Wereldoorlog dwangarbeid in Duitsland verrichtten. Dankzij matching door het CBG kon de collectie op persoonsniveau worden ontsloten.

5. Publieksbereik

Om zoveel mogelijk mensen te bereiken ontplooit het CBG diverse activiteiten. Op het gebied van communicatie gaat het dan om de website, bijdragen aan diverse media, de eigen website, de nieuwsbrief, sociale media kanalen en het magazine *Gen*. Er worden ook grote en kleine evenementen georganiseerd en er worden regelmatig workshops en lezingen gegeven.

5.1 Media

Er is weer onderzoek gedaan voor een reeks van het televisieprogramma *Verborgen Verleden*.

Daarnaast heeft het CBG enkele malen het RTL-journaal gehaald, met een onderwerp over het slavernijverleden en de collectie Indische paspoortaanvragen die online kwam.

Ook is er meegewerkt aan een podcast [“Jos”, over een naar Australië geëmigreerde grootvader] en diverse radiouitzendingen [over het slavernijverleden, een dubbele familienaam en stamboomonderzoek].

5.2 Website

De website is één van de belangrijkste communicatiemiddelen van het CBG. Het afgelopen jaar is er geëxperimenteerd met aanpassingen aan de website indeling. In 2023 zijn enkele webpagina's in het teken van Rootstech naar het Engels vertaald. Hierdoor is de themapagina Dutch Ancestors ontstaan.

Ook hebben we onderzocht hoe het publiek de website gebruikt en welke wensen er zijn voor verbetering. Bezoekers waarderen de grote hoeveelheid informatie, maar vinden het soms lastig om daarin het antwoord op hun vraag te vinden. De resultaten van het onderzoek zullen worden gebruikt om de website toegankelijker te maken, onder andere door meer met verschillende soorten media [foto, video, animatie] te werken.

Publieksbereik

Tentoonstellingstafel Veteranendag 2023

Tijdens het CBG- symposium over voormoeders en genealogie via de vrouwelijke lijn

Publieksbereik

5.3 Sociale media

Op alle CBG-kanalen groeide het aantal volgers in 2023.

Ten opzichte van 2022 was de groei per kanaal:

Facebook CBG – 462

Facebook WWW – 218

Linkedin – 199

YouTube – 36

Nieuwsbrief – 3.314

Instagram – 510

De nieuwsbrief heeft het even goed gedaan als voorgaande jaren als je naar clicks en open rates kijkt. Het aantal abonnees is enorm gegroeid in augustus als gevolg van de lancering van het Indisch Oud-Paspoortarchief.

5.4 Gen.Magazine

2023 was een mooi *Gen.*-jaar. De drie doelen die we ons hadden gesteld: *Gen.* zichtbaarder maken voor het grote publiek, het blad journalistieker en beter leesbaar maken en meer inbedden in de organisatie, hebben we gerealiseerd.

5.4.1 In de winkel

Het tijdschrift is te mooi, interessant en relevant om alleen in genealogische kring gelezen te worden. Natuurlijk is *Gen.* in eerste instantie het CBG-cadeau voor onze Vrienden, die het blad bijzonder waarderen, zo bleek uit een bescheiden lezersenquête in 2023. Maar we wilden meer: *Gen.* in de winkel verkopen en een breder publiek aanspreken. Die ambitie kwam niet uit de

Publieksbereik

lucht vallen. De populariteit van familiegeschiedenis is evident en zichtbaar in de media. Tv-programma's als *Verborgen Verleden*, *De erfenis* en *Spoorloos*, en podcasts als *De plantage van onze voorouders* en *Kweekje* tonen dat aan. Ook steeds meer publieksbladen besteden aandacht aan familiegeschiedenis. In samenwerking met de distributeur VMBPress is *Gen.* nu te koop op 18 verkooppunten in Nederland, *Gen.* is los te koop op de CBG-website en op de Tong Tong Fair was het tijdschrift extra zichtbaar door de *Gen.* Talkshow met bekende Nederlands Indische gasten. Ook interviews in *Gen.* met BN'ers zoals Tommy Wieringa en Sunny Bergman spreken een groter publiek aan.

5.4.2 Eiland

Gen. werd tot en met 2022 gemaakt door een CBG-medewerker en een freelance journalist. Omwille van de journalistieke onafhankelijkheid was de betrokkenheid van andere CBG-collega's vrijwel nihil. *Gen.* verkeerde hierdoor enigszins op een eiland. Terwijl het juist de bedoeling was dat zoveel mogelijk CBG-collega's, de experts op het gebied van familiegeschiedenis, betrokken zouden worden bij het maken van het tijdschrift. Dat is gelukt. We hebben een redactie opgetuigd die bestaat uit CBG-collega's, CBG-onderzoekers schrijven artikelen in *Gen.*, collega's doen voorstellen voor artikelen en delen hun inzichten met de redactie. Ook slagen we erin om journalistieke aandacht te besteden aan de evenementen en collecties van het CBG die van belang zijn voor de lezer, naast nieuws over andere erfgoedorganisaties.

5.4.3 Journalistieker

De poule *Gen.*-auteurs bestaat uit onderzoekers en freelance journalisten. De onderzoekers, zowel professionele als mensen die voor hun plezier onderzoek doen, schrijven niet per se journalistiek. De freelance journalisten die voor *Gen.* schrijven hebben op hun beurt vaak niet voldoende kennis van familieonderzoek. Van deze groep auteurs wilden we een kwalitatief hoogstaande schrijverspoule vormen. Om dit doel te verwezenlijken hebben we docent van de School voor de Journalistiek Linda Huijsmans gevraagd

Publieksbereik

de schrijvers bij het CBG een workshop te geven. Dit heeft geholpen bij het opstellen van een redactionele schrijfwijzer waarmee we de stukken redigeren. Ook hebben we goede, ervaren freelance journalisten aangetrokken voor de meer algemene stukken (en van een aantal anderen afscheid genomen).

Conclusie: In 2023 werd niet alleen de liefde van de Vrienden voor *Gen.* bestendigd, ook steeds meer CBG-medewerkers zetten hun expertise in voor het blad. *Last but not least*, een steeds groter publiek weet dat *Gen.* bestaat en te koop is.

De Gen. is inmiddels in 18 boekhandels los te koop

Publieksbereik

5.5 Evenementen

In 2023 wilden we minstens zeven nieuwe samenwerkingsinitiatieven opzetten met minder gerepresenteerde gemeenschappen. We hebben dit doel ruim behaald. In samenwerking met Gemeente Rotterdam en Centrale Bibliotheek Rotterdam heeft het CBG 6 workshops verzorgd in het kader van het project 'Verhalen van de stad'. De thema's van de workshops waren: Basis stamboomonderzoek, Antilliaanse voorouderonderzoek, Surinaamse voorouderonderzoek, Indische voorouderonderzoek en Het schrijven van je familiegeschiedenis. Bovendien werd er een workshop Caribisch familiegeschiedenisonderzoek gegeven bij Streekarchief Midden-Holland in Gouda, en een workshop met hetzelfde onderwerp aan leden van de *Caribbean Ancestry Club* bij het Nationaal Archief. We gaven een presentatie over het Indisch Oud-Paspoortarchief in het kader van het programma *Tracing Your Roots* en de Y-DNA lezing Zoeken naar ontbrekende vaders bij het jaarlijkse SSG-evenement *Konmakandra*. Ook hebben we met een stand en een beginnersworkshop bijgedragen aan het evenement *Connect your Roots* van *FamilySearch*, en gaven we een basisworkshop voor Internationale Schakelklas (ISK) leerlingen bij een middelbare school in Rotterdam, met behulp van de Familiegeschiedenis app van het CBG en *Follow a Muse*.

Zoals eerder beschreven in dit verslag hebben we tijdens de Indische Herdenking 15 augustus bij het Koninklijke Schouwburg in Den Haag, een pop-up tentoonstelling gehouden van het Indisch Oud-Paspoortarchief met blow-ups van paspoortaanvragen en een spreekuur waar het publiek de paspoortaanvragen van hun voorouders konden opvragen. Dit was ook het geval bij de Tong Tong Fair. De stand die we deelden met de IGV en *Tracing Your Roots* had continu bezoek van belangstellenden uit de Indische gemeenschap die benieuwd waren naar de aanvragen van hun ouders, grootouders, ooms en tantes en overige familieleden. We deden ook mee aan programmering bij de Tong Tong Studio met een lezing over het Indisch Oud-Paspoortarchief, 2 GenTalks, een lezing over WieWasWie en persoonskaarten als bron voor Indisch-voorouderonderzoek en voor het eerst een *Gen.* talkshow

Publieksbereik

waar een gesprek in gang werd gezet op basis van een onderzoeksvraag die door een publiek figuur werd gesteld aan de onderzoekers van het CBG.

Met het oog op de rol van het CBG als clubhuis waar CBG Vrienden, Genealogische Verenigingen en andere geïnteresseerden in genealogie en familiegeschiedenis bij elkaar kunnen komen, heeft het CBG dit jaar de VriendenVrijdag geïntroduceerd. Hiervoor is het CBG een samenwerking aangegaan met de IGV en met de SSG. Leden van de IGV en donateurs van de SSG komen een vrijdag per maand naar het CBG om samen met Vrienden van het CBG te sparren over hun eigen onderzoek of te luisteren naar een interessante presentatie over een onderwerp waar zij baat bij hebben. Na een proefjaar VriendenVrijdag hebben we gemerkt dat CBG-Vrienden vooral interesse hebben in presentaties of VriendenVrijdagen met een bepaald thema. Aan programmering voor VriendenVrijdag wordt aandacht besteed in 2024.

Tijdens de maand oktober deed het CBG weer mee aan de Maand van de Geschiedenis met een beginnersworkshop in Bibliotheek Spijkenisse, een lezing over familiegeschiedenisonderzoek en WOII-bronnen in het kader van het congres 'Trots, verdriet en verwarring. Onderzoek naar je familie in oorlogstijd' bij Museum Oranjehotel. Een hoogtepunt van deze maand was het symposium 'Gevonden voormoeders: vrouwen, gender en genealogie' dat het CBG organiseerde in samenwerking met de KNGGW. Met dit symposium hebben CBG en KNGGW de onderbelichte rol van de vrouw in de genealogie onder de aandacht gebracht.

Het CBG werkt sinds afgelopen jaar samen met andere organisaties in ons pand; het Nationaal Archief (NA), de Koninklijke Bibliotheek (KB) en het Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis (RKD). Dit leidde tot de gezamenlijke deelname aan Museumnacht Den Haag 2023 onder de vlag Cluster Den Haag Centraal. Tijdens dit evenement hebben, zoals eerder beschreven, ongeveer 150 personen meegedaan aan onze activiteit Ontwerp je eigen familiewapen op een *totebag*, met het logo van het CBG.

Publieksbereik

Op 31 maart werd bij het CBG een workshop gehouden die georganiseerd was door het Vrijmetselarijmuseum. De cursus had als titel Vrijmetselaarsarchieven als bron voor historisch en genealogisch onderzoek. Tijdens de pauze konden de geëxposeerde vrijmetselaarsstukken worden bekeken. Een medewerker van het museum gaf op 23 mei tijdens de CBG-vrijwilligersdag een presentatie over de vrijmetselarij, waarbij dezelfde stukken te zien waren.

Op 24 juni werd de jaarlijkse Veteranendag georganiseerd. Het CBG heeft in samenwerking met het Nationaal Militair Museum (NMM) een lezing gegeven. Ook werden door het CBG stukken en onderscheidingen tentoongesteld.

Organisatie

6. Organisatie

Na een aantal onrustige jaren was 2023 het eerste jaar dat er geen wisselingen optraden in de samenstelling van het management. Op basis van het jaarplan heeft de organisatie negen speerpunten met bijbehorende indicatoren gekozen die het hele jaar intensief zijn gemonitord. De resultaten werden gedeeld in de wekelijkse terugkoppeling waar regelmatig successen werden gevierd en leermomenten gezamenlijk konden worden besproken. Dit heeft de uitwisseling tussen de teams bevorderd en het leervermogen vergroot.

6.1 HR

Dat het CBG een aantrekkelijke werkgever is, blijkt ook uit de vorig jaar behaalde resultaten. In verschillende rollen hebben in het refertejaar ongeveer 70 mensen zich voor het CBG ingezet. Met uitzondering van natuurlijk verloop was er geen andere reden om afscheid van ons te nemen. Waar het aantal werknemers vorig jaar met een fractie is toegenomen zien we een lichte daling bij de vrijwilligers. Geheel in lijn met het beleid om alleen van freelancers gebruik te maken als het niet anders kan of bij het ontbreken van specifieke kennis zijn in 2023 de arbeidsovereenkomsten van twee freelancers omgezet in een tijdelijk dienstverband. Het CBG werkt op detacheringsbasis al jaren naar volle tevredenheid met een aantal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Van deze groep is vorig jaar één medewerker in loondienst getreden.

In het kader van de werving en selectie hebben wij vorig jaar twee vacatures uitgezet. Eén ter vervanging van een collega die met pensioen is gegaan, de ander als uitbreiding op de bestaande formatie. Dit laatste betrof de functie van Senior Financieel Medewerker. Mede als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt is deze vacature moeilijk in te vullen.

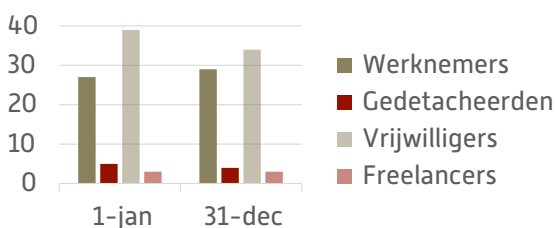
Organisatie

Voor uitbreiding van de Raad van Toezicht met één lid zijn wij eind vorig jaar gestart met een wervingscampagne. De procedure loopt nog.

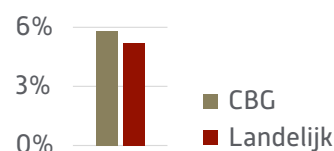
Met 5,8% liep het verzuim in de pas met het landelijk gemiddelde. Ten opzichte van de jaren 2021 en 2022 een aanzienlijke verbetering. Het aantal ziektedagen lag op ongeveer 13,5% ten opzichte van het totaal aantal beschikbare werkdagen. Gemeten in kosten stond het totale verzuim vorig jaar gelijk aan een kleine € 150.000. ten opzichte van 2022 bedragen de kosten ruim € 50.000 minder.

Wie doet het werk

Verzuim

Instroom

- › 6 werknemers
- › 3 tijdelijke krachten

Uitstroom

- › 3 werknemers waarvan 2 met pensioen
- › 2 tijdelijke krachten

Vacatures

- › uitgezet 2
- › openstaand 1

Wie doet het werk

Met de opdracht: 'Onderzoek voor de hele organisatie hoe wij een pro-actieve houding en 'eigenaarschap' kunnen stimuleren?' zijn twee eerstejaars studenten personeelswetenschappen van de Tilburg University in het vierde kwartaal aan de slag gegaan. Naast het interviewen van de directeur en de HR-adviseur zijn alle medewerkers via een korte vragenlijst naar hun perspectief gevraagd. Het adviesrapport van deze stageopdracht is in januari 2024 opgeleverd.

Organisatie

Vorig jaar zijn we begonnen met de ontwikkeling van een Strategisch Personeelsplan voor de periode 2024-2028. Dit plan geeft richting: weten waar het werk naar toe gaat, welke medewerkers hierbij nodig zijn, welke kwalificaties hierbij horen, verbetering van de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers en *employer branding*.

Naast een goede balans tussen werk en privé vinden wij een goede verdeling tussen het werken thuis en op kantoor belangrijk. Enerzijds volgen wij de trend van het werken vanuit huis, anderzijds vinden wij het ook belangrijk dat medewerkers in voldoende mate met elkaar in contact (kunnen) staan. Vorig jaar hanteerden wij het uitgangspunt dat medewerkers minimaal 50% van de tijd op kantoor aanwezig dienen te zijn.

6.2 IT

In 2023 is het gelukt om grip te krijgen op de IT-kosten door professionalisering van het leveranciersmanagement. Goede dienstverlening, het streven naar lange-termijnsamenwerking en -partnership staan hierbij centraal.

De dataopslag is verbeterd en voldoet weer aan de huidige security, financiële en operationele eisen. Voor alle andere onderdelen binnen de IT-infrastructuur is een project gestart om het beheer voor de lange termijn op orde te brengen en te houden. Uitgangspunt hierbij is om de kosten niet te laten toenemen en geen (grote) hardware vervanging te hoeven doen. Opslag zal voornamelijk in de *cloud* plaatsvinden waarbij gebruik van servers binnen Europa een vereiste is. Een uitzondering hierop is de aparte omgeving voor opslag van CBG-archiefdata waar de datamanagers mee kunnen werken. Deze omgeving is geheel gescheiden van de overige IT-omgeving, en alleen toegankelijk voor enkele specialisten.

Onder leiding van de IT-coördinator is er ieder kwartaal overleg over de IT-projecten met alle betrokkenen.

Organisatie

6.3 Huisvesting

Met steun van een externe adviseur en de controller heeft de directie zich vorig jaar vastgebeten in onze huisvesting. Dit geldt vooral voor de kosten van de geplande renovatiewerkzaamheden. Intensieve onderhandelingen met het Nationaal Archief en het Rijksvastgoedbedrijf hebben uiteindelijk geleid tot meer inzicht in het type en de impact van de renovatiewerkzaamheden en een financiële bijdrage die beter aansluit en past bij de aard en omvang van onze organisatie.

6.4 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) kwam in 2023 zes keer bijeen en hield zich bezig met de vaste onderwerpen zoals de begroting, de jaarrekening, de werkgeversrol ten aanzien van de directeur. Bijzondere aandacht was er voor renovaties, de huisvestingslasten en digitaliseringsprojecten.

Een delegatie van de RvT was aanwezig bij de lancering van de Indisch Oud-Paspoortarchief en bij diverse personeelsbijeenkomsten.

In april is tijdens een extra sessie stilgestaan bij ontstaansgeschiedenis van het CBG, de wettelijke kaders, de instellingssubsidie en de opdracht die volgt uit de DAEB: landelijk expertisecentrum en knooppunt voor familiegeschiedenis. Samen met de directie is nagedacht over de strategische opgaven voor 2024 en verder. Het gaat dan om thema's als positionering, privacy en innovatie maar ook over de financiële middelen die nodig zijn om hier invulling aan te geven.

In december heeft de jaarlijkse zelfevaluatie plaatsgevonden onder leiding van een externe procesbegeleider.

Organisatie

Samenstelling

Prof. dr. A.H.L.M. (Toine) Pieters (voorzitter) Hoogleraar Universiteit Utrecht, algemeen directeur Freudenthal Instituut en voorzitter van de Board of the Graduate School of Natural Sciences. Voorzitter Stichting Farmaceutisch Erfgoed

Prof. mr. E.C.H.J. (Manuel) Lokin (vicevoorzitter). Professor of Company Law | Hoogleraar Ondernemingsrecht, Head of Private Law Department | Afdelingsvoorzitter Molengraaff Instituut voor Privaatrecht, Faculty of Law, Economics and Governance | Utrecht University, Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie | Universiteit Utrecht

Nevenwerkzaamheden

- › Beschermheer | Molengraaff Dispuut | Onbezoldigd
- › Lid | Lid Raad van Advies | USC | Onbezoldigd
- › Editor | Hoofdredacteur ondernemingsrecht updates (www.or-updates.nl) en insolventierecht updates (www.ins-updates.nl) | Boom Juridische Uitgevers | Bezoldigd (Persoonlijk)
- › Gastdocent/spreker (postacademisch/executive onderwijs) | Diverse organisaties (o.a. Law Firm School, Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode, CPO) | Bezoldigd (Deels persoonlijk, deels Universiteit Utrecht)
- › Editor | Hoofdredacteur Maandblad voor Ondernemingsrecht | Boom Juridische Uitgevers | Onbezoldigd
- › Advocaat | Stibbe | Bezoldigd (Persoonlijk)
- › Lid | Lid van het bestuur van de PCI (Parochiale Charitatieve Instelling) Obrechtkerk. | PCI Obrechtkerk | Onbezoldigd
- › Lid | Lid van het bestuur van de Stichting Museum Zwanenbroedershuis | Stichting Museum Zwanenbroedershuis | Onbezoldigd

Organisatie

Mw. dr. S. [Suze] Zijlstra (lid) Community manager ODISSEI (tot eind juni 2023), onderzoeksconservator Het Scheepvaartmuseum en zelfstandig onderzoeker van SZ Onderzoek (en als zodanig sinds 1 april 2023 bij de KvK geregistreerd).

Mw. L. [Laura] van der Beek (lid) Msc. Manager kwaliteit en standaardisatie bij Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Mw. drs. W.S.J.F.M. Puls (lid) (tot september)
Eigenaar Puls Communicatie en Coaching

Financiën

7. Financiën

Over het geheel heeft het CBG een resultaat voor mutatie bestemmingsreserve gerealiseerd van € 220.826. Voor de niet-gesubsidieerde activiteiten betreft dat € 28.808 en voor de gesubsidieerde activiteiten betreft dat € 192.018.

Ten laste van de bestemmingsreserve projecten is dat voor de niet gesubsidieerde activiteiten een bedrag van € 9.006. Per saldo is er een toevoeging aan de algemene reserve van € 37.814.

Ten laste van de bestemmingsreserve projecten is dat voor de gesubsidieerde activiteiten een bedrag van € 24.351.

Per saldo is er een toevoeging aan het bestemmingsfonds huisvesting van € 53.000 bestemd voor PID beveiliging, het resterende saldo een bedrag van € 163.369 wordt toegevoegd aan het bestemmingsfonds projectbegeleiding.

Risico's en onzekerheden

8. Risico's en onzekerheden

8.1 Aandachtspunten 2022

In het jaarverslag 2022 benoemden wij voornamelijk risico's en onzekerheden met financiële impact te weten: inflatieontwikkeling, de energiecrisis, structurele huisvestingskosten (huur en facilitair) en de bijdrage aan grote renovatieprojecten aan het gebouw. Als organisatierisico benoemden wij de digitaliseringsprojecten. We zaten toen in het staartje van het ambitieuze project 'Van karton naar data' en hadden de dienstverlening nog niet helemaal terug op het gewenste niveau. We schreven toen: een groot project biedt geweldige kansen maar kent ook organisatorische, financiële en technische risico's. Alle drie deze aspecten moeten op realistische wijze worden gemonitord.

De accountant gaf in zijn verslag aan ruimte voor verbetering te zien in de interne beheersing, met namen op de punten toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer.

8.2 Resultaat 2023

- Duidelijkheid verkregen over de kosten van de renovaties.
- Extern adviseur huisvesting aangetrokken.
- Service Level Agreements afgesloten met externe automatiseringspartner waarin toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer zijn belegd.
- Verzekerde som bestuurdersaansprakelijkheid verhoogd (in lijn gebracht met algemene normen van de huidige tijd).
- Cyberverzekering afgesloten.

Risico's en onzekerheden

8.3 Speerpunten 2024

Naarmate de basis steeds beter op orde komt verschuift de focus van technische en financiële onzekerheden naar organisatie risico's. Dat is terug te zien in de top 5 voor 2024.

De financiële basis is robuust, al zijn er altijd onzekerheden maar de kans dat die in 2024 optreden met een zodanige impact dat we ze niet kunnen opvangen achten wij zeer gering. Als het gaat om informatieveiligheid blijft waakzaamheid geboden maar er is een basaal vertrouwen in de systemen en de professionaliteit van onze externe samenwerkingspartners. Vanuit deze solide uitgangspositie is er meer ruimte voor het management voor thema's als verandervermogen, inzetbaarheid en verzuim.

Voor 2024 staat een uitgebreide risico-inventarisatie en evaluatie op de planning. Aan de hand van één of meerdere vragenlijsten brengen wij de mogelijke risico's in kaart en wordt in de evaluatie een risico-inschatting gemaakt. Vooruitlopend op dit onderzoek gaan wij in deze paragraaf in op een aantal risico's en onzekerheden zoals wij die ultimo 2023 zien.

8.3.1 Organisatie

Het CBG staat volop in de belangstelling. Dit geeft kansen en mogelijkheden om ons beter in de markt te positioneren, om door te ontwikkelen en om te groeien. Omstandigheden zoals deze doen een beroep op het verandervermogen van de organisatie. Wanneer medewerkers zich onvoldoende betrokken voelen bij de veranderingen bestaat het risico dat zij afhaken. Door bijeenkomsten en trainingen te organiseren, een duidelijke structuur te bieden en regelmatig personeelsgesprekken te voeren wordt dit risico beperkt.

Risico's en onzekerheden

8.3.2 Projectmatig werken

Projectmatig werken zorgt voor vernieuwing en versnelling, het maakt de organisatie ook energiek en wendbaar. Het is belangrijk om projecten te voorzien van een realistische planning en de inzet van mensen en middelen goed in te schatten. Vervolgens moet de voortgang regelmatig worden gemonitord om tijdig bij te kunnen sturen. Wanneer dit onvoldoende gebeurt bestaat het risico dat projecten niet binnen de gestelde tijd worden afgerond.

Maatregelen die reeds genomen zijn: gerichte cursussen projectmatig werken en operationeel leidinggeven voor medewerkers en uitbreiding van de capaciteit op ondersteunende functies zoals projectleiding en bedrijfsvoering (financiën en secretariaat). Daarnaast is de overlegstructuur voor projecten strakker ingericht. Minimaal een keer per maand wordt gerapporteerd over de voortgang en de budgetten.

8.3.3 Autorisaties en mandaten

Naast taken heeft elke functie ook verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dit maakt een functie aantrekkelijk, verhoogt de arbeidsvreugde en draagt daarmee bij aan een positieve ontwikkeling van medewerkers.

Om mogelijke effecten van te hoge rechten te voorkomen hanteren wij voor bepaalde taken het vierogen-principe en geldt voor elke functie een autorisatie-niveau. Voor de duidelijkheid en om het risico op oneigenlijk of verkeerd gebruik te voorkomen wordt het functieboek 2024 uitgebreid met een functie-autorisatiematrix.

Risico's en onzekerheden

8.3.4 Verzuim

Het verzuim fluctueert maar nam na een substantiële daling in de zomer vanaf het najaar helaas weer toe. Dit is aanleiding om de verzuim- en hervattingsdrempel binnen de organisatie te analyseren en zo nodig protocollen en/of afspraken aan te passen.

8.3.5 Huisvesting

Na stevige onderhandelingen hebben wij nu duidelijkheid over de onderhoudswerkzaamheden aan het pand en onze bijdrage hierin. Zeker met betrekking tot het werk dat op korte termijn wordt uitgevoerd. Voor de onderhoudswerkzaamheden heeft het RijksVastgoedbedrijf een Meerjaren- Uitvoeringsplan opgesteld. Om in de toekomst al te grote schommelingen in onderhoudslasten te voorkomen is het van belang dat wij inzage krijgen in het MeerjarenUitvoeringsplan.

Recent (maart 2024) heeft het Nationaal Archief ons laten weten dat uit inspectie aan de gevel is gebleken dat er in het verleden onvoldoende spouwankers in de muren zijn bevestigd. Mogelijk gevolg hiervan zijn instabiele muren. Door het plaatsen van extra spouwankers denkt het Nationaal Archief en/of het RijksVastgoedbedrijf het probleem op korte termijn op te lossen. In principe leidt dit niet tot meerkosten maar dit is nog niet helemaal zeker.

BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(na verwerking saldo staat van baten en lasten)

		31-12-2023	31-12-2022
		€	€
ACTIVA			
VASTE ACTIVA			
Immateriële vaste activa	1		
Websites		72.980	61.582
Materiële vaste activa	2		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		132.581	154.503
Andere vaste bedrijfsmiddelen		113.924	127.987
		<u>246.505</u>	<u>282.490</u>
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen			
Vorderingen op handelsdebiteuren	3	103.928	136.064
Overige vorderingen en overlopende activa	4	69.159	28.003
		<u>173.087</u>	<u>164.067</u>
Liquide middelen	5	1.992.991	1.574.725
Totaal activazijde		<u>2.485.562</u>	<u>2.082.864</u>

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
PASSIVA					
STICHTINGSVERMOGEN					
Stichtingskapitaal	6	45		45	
Continuïteitsreserve	7	350.000		350.000	
Bestemmingsreserves	8	366.042		399.399	
Bestemmingsfondsen	9	280.075		63.706	
Overige reserves	10	471.610		433.796	
			1.467.773		1.246.946
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	11	61.755		26.850	
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	12	124.510		127.973	
Overige schulden en overlopende passiva	13	831.525		681.095	
			1.017.790		835.918
Totaal passivazijde			2.485.562		2.082.864

Staat van baten en lasten 2023

		Totaal activiteiten		
		Begroting	Realisatie	Realisatie
		2023	2023	2022
Baten				
Opbrengsten				
Ontvangen subsidies		2.114.000	2.250.262	2.152.802
Bijdrage BZK project digitalisering PK		-	-	208.549
Opbrengst persoonskaarten/lijsten		170.000	210.005	129.207
Opbrengst matchingsopdrachten		325.000	232.542	228.435
Opbrengst onderzoek in opdracht		177.100	239.046	196.775
Opbrengst WielWasWie		164.150	184.456	155.399
Opbrengst advertentie		5.000	0	450
Opbrengst abonnementen en giften		534.000	541.689	519.798
Opbrengst overig		9.455	3.371	3.775
Totaal Baten		3.498.705	3.661.371	3.595.190
Inkoopprijs van de verkopen		-132.700	-128.844	-127.391
		3.366.005	3.532.527	3.467.799
Kosten				
<u>Personeelskosten</u>				
Lonen en salarissen		1.280.083	1.414.915	1.357.501
Sociale lasten		221.749	242.701	239.390
Pensioenlasten		200.868	195.209	225.440
Overige vergoedingen personeel	14	30.823	37.291	30.163
Inhuur extern	15	199.000	96.383	187.912
Vrijwilligersprojecten		30.000	24.179	29.019
Overige personeelskosten		44.500	66.796	19.822
Totaal personeelskosten		2.007.023	2.077.476	2.089.247
<u>Afschrijvingen</u>				
Immateriele vaste activa		-	19.802	18.113
Gebouwen en terreinen		20.400	21.922	22.030
Overige vaste bedrijfsmiddelen		95.460	40.416	54.419
		115.860	82.140	94.562
Verlies verkoop activa		0	11.202	0
Totaal afschrijvingen		115.860	93.342	94.562
<u>Overige bedrijfskosten</u>				
Huisvestingskosten	16	444.500	605.738	482.253
PR - kosten		66.700	53.607	53.712
Andere kosten	17	129.600	73.892	99.565
Kantoorkosten	18	50.900	51.238	51.353
Automatiseringskosten	19	567.545	358.204	654.749
Totaal overige bedrijfskosten		1.259.245	1.142.679	1.321.632
Totaal kosten		3.382.128	3.313.497	3.505.441
Financiële baten en lasten				
Opbrengsten van rente op banktegoeden		-	10.487	-
Kosten van schulden, andere rentelasten en soortgelijke kosten		-10.000	-8.691	-10.753
		-10.000	1.796	-10.753
Resultaat voor mutaties bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen		-26.123	220.826	-48.395
Bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen:				
Mutaties Pesch reserve		-	-	4275
Mutaties Bestemmingsreserve verbouwingen & website projecten		31.851	33.357	32.429
Mutaties Overige bestemmingsreserve		-	-	6.045
Mutaties Bestemmingsfonds OCW		-	-	-
Mutaties Bestemmingsfonds Huisvesting		-	-	-33.299
Mutaties Bestemmingsfonds PID Beveiliging		-	-53.000	-
Mutaties Bestemmingsfonds Projectbegeleiding		-	-163.369	-
		31.851	-183.012	9.450
Resultaat na mutaties bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen		5.728	37.814	-38.945

Bezoldiging topfunctionarissen

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor Stichting Centraal Bureau voor Genealogie is € 223.000 (2022: € 216.000) op basis van een fulltime dienstverband gedurende het gehele jaar. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

In de jaarrekening 2023 zijn de vergelijkende cijfers van de WNT voor leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking (1a) aangepast.

De reden hiervoor is dat in de som aan beloningen betaalbaar op termijn ten onrechte de werknemerspremie OP/NP en AP niet zijn gecorrigeerd.

De totale gecumuleerde correctie bedraagt € 13.970. Het verwerken van de correctie in de vergelijkende cijfers leidt voor alle drie de topfunctionarissen niet tot een onverschuldigde betaling.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	Mw. H.I.P. Oppatja	Mw. R.J. Keijser
Functiegegevens ⁵	Directeur - bestuurder	Plaatsvervangend directeur
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	0,89
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja
Bezoldiging⁹		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	112.188	62.089
Beloningen betaalbaar op termijn	18.614	13.856
Subtotaal	130.802	75.945
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰		
	223.000	198.222
-/ Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹		
	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	130.802	81.243
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²		
	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 ¹⁴			
bedragen x € 1	Mw. H.I.P. Oppatja	Mw. R.J. Keijser	Dhr. R.J.F. van Drie
Functiegegevens ⁵	Directeur - bestuurder	Directeur - Bestuurder	Plaatsvervangend directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-05 t/m 31-12	18-01 t/m 31-12	01-01 t/m 29-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	0,89	1
Dienstbetrekking? ⁸	ja	ja	ja
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	70.086	62.089	82.619
Beloningen betaalbaar op termijn	13.247	10.151	14.572
Subtotaal	83.333	72.240	97.191
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰			
	144.000	182.760	214.816
Bezoldiging	83.333	72.240	97.191

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023					
bedragen x € 1	Dhr. A.H.L.M. Pieters	Dhr. E.Ch.H.J. Lokin	Mw. W.S.J.F.M. Puls	Mw. L. van der Beek	Mw. S. Zijlstra
Functiegegevens ¹	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 13-09	07-12 t/m 31-12	07-12 t/m 31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging ²	1.900	950	0	950	950
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ³	33.450	22.300	15.641	22.300	22.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ⁵	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	1.900	950	0	950	950
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ⁶	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ⁷	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2022 ¹						
bedragen x € 1	Dhr. A.H.L.M. Pieters	Dhr. E.Ch.H.J. Lokin	Mw. W.S.J.F.M. Puls	Mw. L. van der Beek	Mw. S. Zijlstra	Dhr. T. van der Vorm
Functiegegevens ¹	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	07-12 t/m 31-12	07-12 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Bezoldiging						
Bezoldiging ²	1.800	900	900	75	75	900
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ³	32.400	21.600	21.600	1.420	1.420	21.600

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Aan topfunctionarissen zijn geen uitkeringen verstrekt wegens beëindiging dienstverband.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.